

PALMZONDAG - B - 2024

Samen macht uit handen geven

Voor het altaar staat de krans van het 'Samen-teken' versierd met palmtakken als symbool 'Macht uit handen geven'.

Op het altaar staat de versierde Christusicoon, ook met een bundel palmtakken.

Achter het altaar staat het groot berkenhouten kruis met een wit doek.

Naast het altaar: de brandende Paaskaars.

Verwelkoming: *(iemand van de Effatagemeenschap)*

Openingsgebed:

God, die wij mogen noemen:

Vader en Moeder,

geheim van alle leven,

vandaag gedenken wij Jezus van Nazareth,

uw Zoon en onze Broeder.

Op een ezel reed Hij de hoofdstad binnen,

teken van uiterste dienstbaarheid.

Hij trekt voor ons uit op de weg

van waarheid zonder macht,

van lijden en kwetsbaarheid.

Mogen wij met Hem meetrekken,

met de vastberadenheid om niet los te laten

op de weg die leidt doorheen de dood naar het volle leven.

In naam van zijn Vader, de Zoon en zijn helpende Geest.

Amen.

Openingslied: 🎵 **Herschep ons hart**

Duiding thema: 'Samen macht uit handengeven' *(Jackie)*

We horen hoe Jezus Jeruzalem intrekt.

Niet hoog te paard zoals koningen en heersers, wel op een ezelsveulen, het lastdier van de armen.

Hij geeft zijn macht uit handen.

Eerst bejubeld, nadien veroordeeld tot de dood.

Binnen Broederlijk Delen gaat Palmzondag ook over werken aan een rechtvaardige samenleving, over bevrijding uit oude structuren,

en geloven dat de inzet van velen het tij kan keren
en een nieuw samenleven bewerken.

Voor ons als Effatagemeenschap betekent deze Palmzondag in de
Clemenspoort heel veel.

Laten we samen macht uit handen geven,
om vertrouwensvol te luisteren naar elkaar
en onenigheden te overwinnen.

Zo scheppen we een nieuwe toekomst en nieuw samen-leven.

♪ 16 Jerusalam (strofe 2 en 4)

Inleidende tekst:

Lector 1: (Gerrit)

Palmzondag, rustdag in de prille lente,
waarin het behaaglijk zomers en guur winterweer kan zijn.

Palmzondag,

een dag, warm en koud rond een man, Jezus genoemd:

in de ogen van zijn familie: de goedheid zelf,

maar al te zeer van God bezeten;

in de ogen van zijn vrienden: eigenlijk – eindelijk – de bevrijder
maar één die helaas de wapens schuwt;

in de ogen van de mensen: een profeet in woord en daad.

Palmzondag, aanhef van de Goede Week,

een week van afscheid en een nieuw begin,

een week naar Jezus' voorbeeld.

Wij weten hoe Hij, dood en begraven

herkend is en gezien:

de mens naar Gods bedoeling.

Lector 2: (Mieke)

Vandaag reiken wij elkaar de groene palm,

een groene palm, die helemaal niets kost.

Wij krijgen hem elk jaar opnieuw op deze dag.

En ofschoon alles duurder wordt, doet hij hier niet aan mee.

Een groene palm, een ding van niks,

maar toch, waardeloos is hij niet, bij lange niet.

Deze dag is naar hem genoemd: Palmzondag.

Hij roept in ons verhalen op van toen Jezus naar Jeruzalem ging,
zes dagen voor Zijn lijden.

Hij leert ons vooruitkijken naar de vreugde van Witte Donderdag,
naar de droefheid van Goede Vrijdag,

naar de rouw van Stille Zaterdag.

Als ik, als jij deze groene palm vasthoud

heb je als het ware de Hoop in uw handen.

Hoop is iets heel kleins,
maar het helpt je om door de Goede Vrijdag heen te komen.
De palm brengt iets van Pasen, ons nu al gegeven.
Gezegend ben je, palm.
Jij zegt goede dingen
en er gaat zegen van jou uit!

Lezing: Marcus 11, 1-10 (NBV21) **(Gerrit)**

Toen ze Jeruzalem naderden en in de buurt waren van Betfage en Betanië bij de Olijfberg, stuurde Hij twee van zijn leerlingen vooruit. Hij zei tegen hen: 'Ga naar het dorp dat daar ligt. Zodra jullie er binnenkomen, zul je daar een ezelsveulen vastgebonden zien staan, dat nog nooit door iemand bereden is; maak het los en breng het hier. En als iemand jullie vraagt waarom jullie dat doen, zeg dan: "De Heer heeft het nodig, Hij zal het meteen weer terugsturen."' Ze gingen op weg en vonden een veulen dat buiten op straat bij een deur was vastgebonden en ze maakten het los. Er stonden een paar mensen die vroegen: 'Waarom maken jullie dat veulen los?' Ze zeiden wat Jezus hun had opgedragen te zeggen en de mensen lieten hen begaan. Ze brachten het veulen naar Jezus en legden hun mantels over het dier en Hij ging erop zitten. Velen spreidden hun mantels uit op de weg, anderen spreidden takken met bladeren uit, die ze in het veld afhakten. Allen die voor Hem uit liepen of achter Hem aan kwamen, riepen luidkeels:

'Hosanna!

Gezegend Hij die komt in de naam van de Heer.

Gezegend het komende koninkrijk van onze vader David.

Hosanna in de hoogste hemel!

♪ Hosanna Hey

Overgang naar het lijdensverhaal **(Jackie)**

Nu denk je misschien dat de hele stad blij was dat Jezus daar was.

Maar dat was niet echt zo.

Joden die de boekrollen van de Bijbel door en door kenden, zagen er misschien wel een messiaans teken in. Rond Jezus hadden zich grote verwachtingen opgestapeld. Kwam Hij nu echt het volk bevrijden van de Romeinse bezetting? Zou Hij het rijk van koning David herstellen?

En daar komt Hij dan nederig zittend op een ezel, de Olijfberg afgereden.

Eigenlijk zoals Zacharia had geschreven: Juich, Sion, Jeruzalem, schreeuw het uit van vreugde! Je koning is in aantocht, bekleed met gerechtigheid en zege. Nederig komt hij aanrijden op een ezel, op een hengstveulen, het jong van een ezelin.'

Maar sommigen, vrezend voor hun macht en aanzien, waren bang van Jezus en anderen waren zelfs kwaad op Hem. Ze vreesden dat Hij hun land zou kapot maken en ze waren niet akkoord met de manier waarop Hij over God sprak.

En zoals in hedendaagse tijd is dit voldoende om te polariseren en mensen te des-informer. Het is zo geklaard, vandaag staan vrouwen met palmtakken en morgen staan roepen 'weg met hem! ...'

Wat zouden wij gedaan hebben?

Hoe moeilijk hebben wij het de macht uit handen te geven?

Hoe vlug schrijven wij iemand af?

Even stilstaan ...

Achteruit kijken en vooruit kijken,
naar verleden en toekomst, ook dat is Palmzondag.

En Jezus, ... met de niet-begrijpende twaalf keert hij terug naar zijn vrienden in Betanië. Van daar zal Hij met zijn leerlingen naar de Zionsberg gaan, buiten de stadsmuren van Jerusalem, ten zuiden van de Zionspoort, waar Hij met zijn leerlingen zijn laatste avondmaal heeft.

🎵 69 Een lied tot Jezus Christus

Intussen wordt op het kruis het witte doek vervangen door het rode doek (iemand aanduiden)

Het lijdensverhaal: 2 lectoren – vrij naar Marcus 14, 1-15, 47

L1: (Monique)

Na de maaltijd en het zingen van psalmen gaan ze naar de Olijfberg.

Onderweg zegt Jezus: 'Jullie zullen allemaal ten val komen.'

Petrus zegt: 'Al komt iedereen ten val, ik zeker niet.'

Maar Jezus zegt: 'Ik zeg je: vandaag, nog deze nacht, voor de haan tweemaal kraait, zul jij drie keer zeggen dat je Mij niet kent.'

Maar Petrus zegt: 'Ik zal nooit zeggen dat ik U niet ken.'

En alle leerlingen die bij Jezus zijn, zeggen hetzelfde.

Ze komen aan bij Getsemane, een tuin aan de voet van de Olijfberg. Jezus zegt tegen zijn leerlingen: 'Ga hier zitten, terwijl Ik ga bidden.'

Petrus, Jakobus en Johannes gaan met Hem mee.

Maar dan wordt Jezus angstig en onrustig.

'Ik ben dodelijk bedroefd,' zegt Hij, 'blijf hier en blijf wakker.'

Hij gaat wat verder, werpt zich op de grond en bidt:

'Abba, Vader, U kunt alles. Neem deze beker van Mij weg.

Maar niet wat Ik wil, maar wat U wilt, mag gebeuren.'

L2: (Els)

Jezus gaat terug. Zijn drie vrienden slapen.

Hij zegt tegen Petrus: 'Simon, slaap je? Kon je dan niet één uur wakker blijven? Blijf wakker en bid dat jullie volhouden.'

Jezus gaat terug bidden. Maar als Hij terugkomt, vindt Hij hen weer in slaap.

Zijn leerlingen weten niet wat ze moeten zeggen.

Wanneer Jezus voor de derde keer terugkomt, zegt Hij:

‘Slaap nu maar rustig verder. Het uur is gekomen. Sta op, laten we gaan. Kijk, hij die Mij overlevert, komt eraan.’

Hij is nog niet uitgesproken of Judas is daar, samen met een hele bende met zwaarden en knuppels.

Die is gestuurd door de hogepriesters, Schriftgeleerden en oudsten.

Judas heeft hen gezegd: ‘Diegene die ik zal kussen, die is het.’

Wanneer Jezus aankomt, gaat hij recht op Hem af en zegt: ‘Rabbi’, en hij kust Hem.

Ze grijpen Hem en overmeesteren Hem.

De bende brengt Jezus naar de hogepriester.

Meditatie: (Mieke)

Zij bestaan, de mensen die alleen in het leven staan.

Van alleman vergeten, alleen gelaten

is hun leven niet veel meer dan wachten -

vergeefs uitzien naar bezoek

van een geliefde, een bekende, een medemens.

Onbekend, verloren in de buurt,

verloren in het veel te grote huis.

Ze hebben niemand om iemand voor te zijn.

De dagen zijn te lang, de nachten duren ...

Zij bestaan, die mensen,

en zij dragen uw kruis, Heer, moederziel alleen.

♪ Het kruis dat mensen dragen

L1: (Monique)

Petrus volgt op een afstand tot op de binnenplaats van het paleis van de hogepriester.

Daar warmt hij zich bij het vuur samen met het personeel.

Intussen zoekt het gerecht naar getuigenissen tegen Jezus om Hem te kunnen doden.

Maar ze vinden niets. Velen leggen een valse verklaring tegen Hem af, maar hun getuigenissen komen niet overeen.

‘We hebben Hem horen zeggen: Ik zal deze tempel die mensenhanden gebouwd hebben, afbreken en in drie dagen een andere opbouwen, die niet door mensenhanden gemaakt is.’

Maar ook dit getuigenis overtuigt niet.

Dan staat de hogepriester recht en vraagt aan Jezus:

‘Waarom antwoordt U niet? Ze zeggen hier nogal wat over U!’

Maar Jezus blijft zwijgen en antwoordt totaal niets.

Dan vraagt de hogepriester: ‘Bent u de Messias, de Zoon van God?’

Jezus zegt: ‘Ja, dat ben ik.’

Dan scheurt de hogepriester zijn kleren en zegt:

‘Waarvoor hebben we nog getuigen nodig?’

U hebt zelf gehoord wat Hij zegt. Wat vinden jullie ervan?
Ze vinden allemaal dat Hij de doodstraf verdient.

L2: (Els)

Terwijl Petrus zich beneden opwarmt op de binnenplaats, komt daar een dienstmeid van de hogepriester.

Ze beziet Petrus en zegt: 'Jij was ook bij die Jezus van Nazareth.'

Maar Petrus zegt: 'Ik weet niet waarover je het hebt.'

Dan gaat hij naar buiten naar de voorhof.

Er kraait een haan.

Wanneer ze hem daar ziet, zegt ze tegen de omstanders: 'Dat is één van hen.'

Maar Petrus zegt opnieuw: 'Ik weet niet waar je het over hebt.'

Na een tijdje zeggen de omstanders tegen Petrus: 'Jij bent zeker één van hen, want je bent een Galileeër.'

Petrus begint te vloeken en te zweren: 'Ik ken de man niet over wie jullie het hebben.'

Er kraait een haan voor de tweede keer.

En hij barst in tranen uit.

Meditatie: (Gerrit)

Zij bestaan, die mensen die in hun leven
de littekens dragen van oorlog en geweld.

Opgegroeid van kindsbeen af
in de spiraal van doodslag en moord.

Mensen als prooi van mensen,
misbruikt, stom van verdriet,
levend met gemis aan wie hen dierbaar is.

Geliefden aan elkaar ontnomen en uiteengerukt.

Mensen groot gebracht in angst
en met de enige zekerheid dat niemand te vertrouwen is.

Zij bestaan, die mensen.

Zij krijgen nog elke dag

Uw kruis opgelegd.

♪ Het kruis dat mensen dragen

L1: (Monique)

's Morgens vroeg wordt Jezus geboeid.

Men voert Hem weg en levert Hem over aan Pilatus.

Pilatus vraagt aan Jezus: 'Bent U de koning van de Joden?'

Jezus antwoordt: 'Zoals U zegt.'

De hogepriesters brengen allerlei beschuldigingen tegen Hem in.

Dan vraagt Pilatus aan Jezus: 'Waarom antwoordt U niet? Hoor eens waarvan ze U allemaal beschuldigen.'

Maar Jezus zegt niets.
Dit verbaast Pilatus.

L2: (Els)

Als er een feest is, laat Pilatus gewoonlijk één gevangene vrij.
Nu zit er een zekere Barabbas in de gevangenis, samen met rebellen die een moord hebben gepleegd.

De menigte komt de trap op en roept: 'Laat een gevangene vrij.'

Pilatus vraagt: 'Wilt u dat ik de koning van de Joden vrijlaat?'

Maar de hogepriesters hitsen de menigte op: 'Laat liever Barabbas vrij.'

Pilatus vraagt: 'Wat moet ik dan doen met Hem die u de koning van de Joden noemt?'

Ze schreeuwen: 'Kruisig Hem!'

Pilatus vraagt: 'Welk kwaad heeft Hij eigenlijk gedaan?'

Maar zij schreeuwen nog harder: 'Kruisig Hem!'

Omdat Pilatus het volk tevreden wil stellen, laat hij Barabbas vrij.

Hij laat Jezus geselen en levert Hem over om gekruisigd te worden

Meditatie: (Mieke)

Zij bestaan,

die mensen voor wie honger dagelijks brood geworden is;

die 's morgens niet weten wat ze 's avonds zullen eten,

- of ze zullen eten.

Kinderen op straat gestuurd

om daar te zoeken wat thuis niet te vinden is.

Zien dat op een ander eten is in overvloed,

en moeten bedelen om de kruimels

van de rijke tafels.

Ondervoed. Ziek.

Bestemd om vroeg te sterven,

nog voor ze konden leven.

Vandaag overleven is hun enig perspectief.

Gekruisigde mensen. Gekruisigde kinderen.

Zij bestaan.

♪ Het kruis dat mensen dragen

L1: (Monique)

De soldaten nemen Jezus mee.

Ze doen een purperen mantel om zijn schouders, en ze vlechten een krans van doornen om die op zijn hoofd te zetten.

Dan beginnen ze Hem te groeten: 'Gegroet, koning van de Joden!'

Ze slaan Hem met een stok op het hoofd, spuwen Hem in het gezicht, en knielen voor Hem neer om Hem te huldigen.

Als ze zo de spot met Hem gedreven hebben brengen ze Hem naar buiten om Hem te kruisigen.

Onderweg komen ze Simon van Cyrene tegen.

Ze bevelen: 'Draag zijn kruis!'

Jezus moet naar Golgota, een heuvel buiten Jeruzalem.

L2: (Els)

Daar willen ze Hem wijn met mirre geven, maar Jezus wil dat niet.

Ze kruisigen Hem om negen uur 's morgens en dobbelen om zijn kleren. Het opschrift met de reden van zijn veroordeling luidt:

'Koning van de Joden.'

Samen met Hem kruisigen ze twee bandieten, één rechts en één links van Hem.

Voorbijgangers schudden hun hoofd en roepen: 'Ha, Jij die de tempel afbreekt en in drie dagen opbouwt, red jezelf en kom van het kruis af.'

Ook de hogepriesters en de schriftgeleerden spotten:

'Anderen heeft Hij gered, maar zichzelf kan Hij niet redden!'

'Messias, koning van Israël, kom nu maar van het kruis af, dan zullen we geloven!'

Ook de bandieten die samen met Hem gekruisigd zijn, maken beledigende opmerkingen.

Meditatie: (Gerrit)

Zij bestaan, de mensen zonder rechten:

geen recht op woning, werk, op zekerheid of op waardering.

Recht ontzegd om iemand te zijn.

Overall vergeten, tussen de mazen gevallen.

Nooit in orde, zegt de wet.

Mensen zonder naam.

Op grond van afkomst en verleden,
bestempeld en beladen met vooroordelen.

Als melaats gemededen.

Zij bestaan, die mensen.

Zij dragen, Heer, uw kruis, vandaag opnieuw.

♪ Het kruis dat mensen dragen

L1: (Monique)

's Middags valt er een duisternis over het hele land.

Om drie uur roept Jezus luid:

'Eloi, Eloi, lema sabachtani?' Dat betekent:

Mijn God, mijn God, waarom hebt U Mij in de steek gelaten?

Sommigen die dat horen, zeggen: 'Hoor, Hij roept Elia!'

Een van hen rent weg, doopt een spons in wijn, steekt die op een rietstok en wil Hem te drinken geven.

'Eens zien of Elia Hem van het kruis komt halen,' zegt hij.
Maar Jezus slaakt een luide kreet, en geeft de geest.

Stilte. Alle lezers buigen het hoofd.

L2: (Els)

Op een afstand staan enkele vrouwen.

Ze volgen Hem al van in Galilea en zorgden voor Hem.

Wanneer het avond is gaat Jozef van Arimatea naar Pilatus en vraagt:

'Kan ik het lichaam van Jezus krijgen?'

Pilatus kijkt verbaasd op.

Hij vraagt aan een honderdman: 'Is die Jezus nu al dood?'

Als hij hoort dat Jezus gestorven is, geeft hij het lijk aan Jozef.

Die koopt een linnen doek, neemt Hem van het kruis af, en wikkelt Hem in het linnen.

Hij legt Hem in een graf dat in een rots is uitgehouwen en rolt een steen voor de ingang.

Twee Maria's kijken toe waar Hij wordt neergelegd.

Meditatie: (Mieke)

Zij bestaan,

die mensen die hun leven geven.

Ze doen het meestal niet met heldendaden,
maar in stilte :

kleine dienstbaarheid,

een luisterend oor en helpende handen.

En de kleine stap van elke dag

om het leven goed te maken voor anderen.

Beter.

Menswaardiger.

't Heeft allemaal geen naam,

maar het openbaart de nieuwe mens,

een sprekend beeld van God.

Bij leven en bij sterven

dragen zij uw kruis

en geven zij uw Geest.

♪ Het kruis dat mensen dragen

De lectoren keren naar hun plaats terug.

Tafelgebed: ♪ 28 Gij die de stomgeslagen mond verstaat

Onze Vader: (Fons)

Jezus' laatste woorden voor Hij stierf, waren gericht naar Zijn Vader toe.

Doen wij dat nu ook, met het gebed dat Hij ons naliet

Onze Vader...

Vredewens: (Fons)

Het lijdensverhaal roept ons telkens weer op elkaars kruis te helpen dragen ... niet voor het oog van een ander, maar om te dienen.

Zo helpen wij in onze wereld goedheid en gerechtigheid groeien.

Voor elkaar een hart hebben, verzacht lijden en verdriet.

Zo deed Jezus ons voor.

Zo wordt Zijn droom van gerechtigheid *en* vrede nu al werkelijkheid.

Moge Zijn vrede dan ook altijd met ons zijn.

En wensen we elkaar die Jezusvrede van harte toe.

♪ 35 *Hevenu shalom alechem*

Broodbreking: (Fons)

♪ 17 *Dan zal er vreugde zijn*

Communie:

Na de communie: ♪ 6 *De kracht*

Bezinning: (Mieke)

Het verhaal van de viool.

"Heb je het gehoord"? vroeg de viool. Heb je mijn stem gehoord?

Soms geloof je zelfs maar half dat ik zo zingen kan.

Ik kan het ook nog niet zo lang, pas sinds ik viool ben eigenlijk.

Ik ben ook niet altijd viool geweest.

Eerst was ik een boom, en nog wel een hele prachtige. Mijn stam was breed, mijn wortels sterk en mijn takken vol ritselende bladeren; en zo was mijn stem:

ritselen en ruisen als het 'n beetje waaien wou ...

Toen kwam de dag van de houthakkers met hun bijlen en zagen.

Niet bij mij, niet bij mij! dacht ik, want ik wilde niet sterven.

Maar ze kwamen toch, en zaagden mijn mooie stam van mijn wortels
en ik viel!

Veel is met mij gebeurd.

Ik werd gesleept over de aarde, doorweekt in water en gedroogd in de wind.

Ik ben in stukken gedeeld, in planken gezaagd en uitgekozen door een man,
die vioolbouwer was.

Hij werkte aan mij met beitels en schaven, met lijm en lak en ik werd mooi om
te zien; glanzend en licht gebogen, prachtig gemaakt.

Maar het wonder gebeurde toen de speler mij in zijn hand nam.

Ik had een stem!

Ik, die zo bang was om te sterven. Hoor hoe ik zing!

Voorbeden: (Fons)

♪ 181 *Draag mij God*

Mededelingen: (Odette of Tom) (o.a. melden dat er geen zegen is)

Slotgebed: (Fons)

God, wij danken u voor de mooie periode die wij als Effatagemeenschap hier in de Clemenspoort hebben mogen beleven, samen vieren en onderweg zijn. Wij danken Guido voor de kracht en verbondenheid die hij ons voorleefde. Vandaag gaan wij verder op stap, een open christen gemeenschap onderweg, die zichzelf telkens opnieuw uitvindt, nieuwe mensen aantrekt, dienstbaar aan armen van onze tijd, met een venster op de wereld.

Vol vertrouwen, trouw aan onze missie.

Wij dragen onze symbolen mee op onze weg naar een nieuwe toekomst, de bijbel, de menora, onze zangboekjes, de hostieschaal en de beker, én de foto van Guido.

En we zingen ...

♪ **135 Dat een nieuwe wereld komen zal**